

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुल्चोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद दुङ्गना
लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल
फैसला
२०७९/८० सालको निर्णय नं. ४७२
पुनरावेदन नं. ०७७-RB-०२८८
पुनरावेदन दर्ता मिति:-२०७७।०७।१६
मुद्दा:- आयकर (आ.व. २०७१/७२)।

नेपाल पर्यटन बोर्ड भूकूटी मण्डप (पान नं.:५००५२५६९) काठमाडौंको तर्फबाट
अख्तियारी प्राप्त ऐ.का कार्यकारी प्रमुख धनञ्जय रेग्मी.....१ } पुनरावेदक

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर.....१ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय :- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी :- प्रमुख कर प्रशासक श्री धनिराम शर्मा
शुरु कार्यालयको निर्णय मिति :- २०७६।०३।०५

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय :- आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं
निर्णय गर्ने पदाधिकारी :- महानिर्देशक श्री विनोद बहादुर कुँवर
निर्णय मिति :- २०७७।०३।०७

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु

पुनरावेदकका तर्फबाट :- *

प्रत्यर्थी कार्यालयहरुका तर्फबाट :- विद्वान उप-न्यायाधिवक्ता श्री तारा सिंह धामी,
विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्बित नजीर: *

ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७६।०३।०५ मा भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सो आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको मिति २०७७।०३।०७ को निर्णयमा समेत चित्त नबुझाई सो उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) तथा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम यस न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत दर्ता भै पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. करदाता श्री नेपाल पर्यटन बोर्डबाट आर्थिक वर्ष २०७१/७२ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु.५५,९९,२८,२८६।६४ कायम गरी मिति २०७५।०८।२७ मा आय विवरण पेश गरेको।
२. आन्तरिक राजस्व विभागको मिति २०६५।११।०८ को परिपत्र बमोजिम कर परीक्षणको क्रममा करदाताबाट पेश हुन आएका र आय विवरणसाथ संलग्न कागजातहरू, फाँटवारी तथा कागजात अध्ययन, छानविन गरी सो समेतको आधारमा पेश हुन आएको कर प्रतिवेदन समेतबाट आयकर ऐन, २०५८ अनुसार कट्टी गर्न नपाइने खर्च कट्टी गरेको तथा मुनाफा र लाभमा समावेश गर्नुपर्ने रकम समावेश गरेको नदेखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि संशोधित कर योग्य आय रु.७३,५७,७१,६६६।२३ कायम गर्नुपर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम करदातालाई मिति २०७६।०२।१७ मा जारी गरिएको सूचना।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन ललितपुरबाट मिति २०७६।०२।१७ मा जारी गरिएको सूचना करदाताले मिति २०७६।०२।१७ मा बुझिलिई सोको लिखित जवाफ म्याद भित्र पेश गरेको नदेखिएको।
४. कार्यालयबाट जारी भएको संशोधित कर निर्धारणको क्रममा प्रस्ताव गरिएको करयोग्य आयमा कुनै परिवर्तन वा थपघट गर्नुपर्ने नदेखिएकोले सोही बमोजिम करदाताको आ.व. २०७१/०७२ को लागि रु.७३,५७,७१,६६६।२३ करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी दफा १०२ बमोजिम सूचना जारी गर्ने भनी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७६।०३।०५ मा खडा भएको निर्णय पर्चा।
५. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७६।०३।०५ मा जारी गरेको आ.व. २०७१/०७२ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझाई करदाता नेपाल पर्यटन बोर्डले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति

२०७६।०४।१९ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।

६. कार्यालयले प्रधानमन्त्री राहत कोषमा गरेको सहयोग रकमको खर्चलाई ऐनको दफा १२(१) तथा दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी गरेको निर्णय कानून सम्मत रहेको, निवेदकबाट पेश भएको विवरण तथा प्रमाणको विषयमा अध्ययन विश्लेषण नगरी मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणको डेविट महलको मूल्य अभिवृद्धि करको विक्री रकमलाई आयमा समावेश गरेको मिल्ने नदेखिँदा निवेदकबाट पेश भएको विवरणको अध्ययन विश्लेषण गरी कर निर्धारण गर्नुपर्ने भए थप आवश्यक प्रमाण तथा तथ्य समेत जुटाई सोको छानविन गरी पुनः कर निर्धारण गर्नु, निवेदकबाट पेश भएको विवरण तथा प्रमाणको विषयमा अध्ययन विश्लेषण नगरी फरक देखिएको रकमलाई तिर्नु नपर्ने दायित्व मानी आयमा समावेश गरेको मिल्ने नदेखिँदा निवेदकबाट पेश भएको विवरणको अध्ययन विश्लेषण गरी कर निर्धारण गर्नुपर्ने भए थप आवश्यक प्रमाण तथा तथ्य समेत जुटाई सोको छानविन गरी पुनः कर निर्धारण गर्नु, कार्यालयले महालेखा परीक्षकको प्रतिवेदन अनुसार खर्चको पुष्टि हुने प्रमाण नभएको भनी उल्लेख गरिएका खर्चहरू आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी नपाउने भनी गरेको कर निर्धारण कानून सम्मत रहेको हुँदा निवेदकको जिकिर पुग्न नसक्ने, निवेदकले आय विवरणमा मर्मत सुधार भनी खर्च दावी गरेको गार्डेन मर्मत सुधार खर्चको गणना सम्बन्धी विवरण तथा प्रमाण कार्यालयमा पेश गरेको नदेखिँदा कार्यालयले वित्तीय विवरणमा खर्च लेखांकन नगरी आय विवरणबाट खर्च दावी गरेको गार्डेन मर्मत सुधार खर्च ऐनको दफा १६ बमोजिम खर्च कट्टी नपाउने भनी कार्यालयबाट गरेको निर्णय मिलेकै देखिँदा निवेदकको जिकिर पुग्न नसक्ने, कार्यालयले महालेखा परीक्षकको प्रतिवेदन अनुसार आयमा समावेश गर्नुपर्ने रकम आयमा समावेश नगरेको भनी उल्लेख गरिएका आयहरू आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७(२) बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने भनी गरेको कर निर्धारण कानून सम्मत रहेको हुँदा निवेदकको जिकिर पुग्न नसक्ने, कार्यालयले कर्मचारी तलब भत्ता शीर्षकमा बढी खर्च दावी गरेको भनी सो खर्च कट्टी नपाउने सम्बन्धमा कैफियत देखाई सो को जवाफ तथा प्रमाण पेश गर्न भनी ऐनले तोके बमोजिमको सुनवाईको मौका दिएकोमा सोको जवाफ तथा प्रमाण कार्यालयमा पेश गरेको नदेखिँदा निवेदकले उक्त कट्टी पाउनुपर्ने भनी लिएको जिकिर पुग्न नसक्ने, निवेदकले त्रुटिवस मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणमा बढी खरिद दावी भए पनि बढी खर्च लेखांकन नगरेको भनी जिकिर लिएको भए तापनि कार्यालयमा सो खरिद वित्तीय विवरण तर्फ खर्च लेखांकन नगरी आयकर प्रयोजनको लागि खर्च लेखांकन नभएको विवरण तथा प्रमाण पेश गर्न सकेको नदेखिएकोले निवेदकको जिकिर पुग्न नसक्ने, थप करयोग्य आय कायम भएको रकममा कार्यालयले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० (क) र (ख) बमोजिमको शुल्क लगाएको र निवेदकले आय विवरण

पेश गर्दा कारोबारसंग सम्बन्धित सम्पूर्ण विवरण पेश नगरेको भनी कार्यालयले दफा ११९.क बमोजिमको शुल्क लगाई कर निर्धारण गरेको कानून सम्मत देखिएको हुँदा निवेदकको जिकिर पुग्न नसक्ने, आयकर ऐन, २०५८ मा भएको व्यवस्था र सो ऐनले दिएको अधिकार बमोजिम कार्यालयले कर निर्धारण गरेको देखिँदा निवेदकले सुनवाईको मौका नदिई गरेको कर निर्धारण पूर्वाग्रही र दुराशययुक्त रहेको भनी निवेदकले लिएको जिकिर पुग्न नसक्ने भनी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०३।०७ मा भएको निर्णय।

७. प्रधानमन्त्री राहत कोषमा सहयोग गरेको रकमको खर्च कट्टी अमान्य गरेको निर्णय, महालेखा परीक्षकको प्रतिवेदन बमोजिम खर्च पुष्टि हुने प्रमाण नभएको भनी खर्चहरू कट्टी अमान्य गरेको निर्णय, गार्डेन मर्मत खर्च कट्टी अमान्य गरेको निर्णय, महालेखा परीक्षणको प्रतिवेदन अनुसार आयमा लेखाकन गर्नुपर्ने भनी औल्याएको रकमलाई आयमा समावेश गरेको निर्णय, तलब भत्ता शीर्षकको खर्च कट्टी अमान्य गरिएको निर्णय, मूल्य अभिवृद्धि कर फाँटवारीमा त्रुटी बस बढी खरिद देखाए पनि लेखाङ्कन गरिएको खर्च बढी नरहेको हुँदा सो फरक रकमलाई आयमा समावेश गरेको निर्णय, करयोग्य आय विवरणलाई झुट्टा वा भ्रमपूर्ण विवरण दाखिला गरेको भनी ठूला करदाता कार्यालयबाट आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) (ख) बमोजिमले शुल्क गणना गर्ने गरी भएको निर्णय गैर कानूनी भएको हुँदा बदर गरी न्याय दिलाई पाउँ भनी करदाता नेपाल पर्यटन बोर्डले यस न्यायाधिकरणमा मिति २०७७।०७।१६ मा दर्ता गरेको पुनरावेदन पत्र।
८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दाफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने मिति २०८०।०१।२९ मा यस न्यायाधिकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेसी सूचिमा चढी पेस हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन पत्र सहितको मिसिल अध्ययन गरी प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौँका विद्वान उप-न्यायाधिवक्ता श्री तारा सिंह धामी र विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगीता थोकरले शुरू कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकले गरेको निर्णय समेत कानूनसम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस जिकिर समेत सुनियो।
१०. करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, ठूला

करदाता कार्यालय ललितपुरबाट करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन? भन्ने प्रश्नमा नै निर्णय दिनुपर्ने देखियो।

११. पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताको पहिलो पुनरावेदन जिकिर प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप राहत कोषमा जम्मा गरेको रकमको खर्च कट्टी पाउनु पर्ने भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ। पुनरावेदक करदाताले आ.व. २०७१।०७२ को वित्तीय विवरणको चन्दा खर्च शीर्षक भनी रु.५,००,००,०००।- उल्लेख गरी आर्थिक ऐन, २०७२ ले थप गरेको आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२ख बमोजिम खर्च कट्टी माग गरेको देखिन्छ। त्यस्तो प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा सहयोग गरेको रकम खर्च कट्टी हुने व्यवस्था आर्थिक ऐन, २०७२ ले थप गरेको, आयकर ऐन (संशोधन सहित), २०५८ को दफा १२ख को व्यवस्था आ.व. २०७२।०७३ देखि लागू हुने हुँदा आ.व. २०७१।०७२ मा योगदान गरेको चन्दा रकममा खर्च कट्टी गर्न नमिल्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत नरहेको भन्ने व्यहोराको पुनरावेदन जिकिर लिएको देखिन्छ। पुनरावेदक करदाताले २०७२ सालको वैशाख १२ मा आएको विनासकारी भूकम्पको कारण सहयोग स्वरूप प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप राहत कोषमा आ.व. २०७१।०७२ मा नै रु.५००,००,०००।- दाखिला गरेको देखिन्छ। तत्कालिन आर्थिक ऐन, २०७२ ले आयकर ऐन, २०५८ मा थप गरेको दफा १२ख. मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय बर्षमा प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोष र नेपाल सरकारले स्थापना गरेको पुनर्निर्माण कोषमा योगदान गरेको रकम सो बर्षको करयोग्य आय गणना गर्दा घटाउन सक्नेछ" भन्ने व्यवस्था रहेको देखिन्छ। आर्थिक ऐन, २०७२ ले थप गरेको व्यवस्था आ.व. २०७२।०७३ बाट मात्र लागू हुने हुँदा आर्थिक ऐन, २०७२ ले थप गरेको व्यवस्था प्रारम्भ हुनुभन्दा अघि नै करदाताले प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा आ.व. २०७१।०७२ मा दाखिला गरेको रकममा खर्च कट्टी दिन कानूनतः मिल्ने नदेखिएकोले ठूला करदाताबाट कार्यालयबाट भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश तथा उक्त आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत रहेको हुँदा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने देखिएन।

१२. पुनरावेदक करदाताको दोस्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, पदाधिकारीहरूबाट भएका भ्रमण खर्चहरू, बैठक भत्ताहरू, कर्मचारीसँग सम्बन्धित खर्चहरू, सवारी मर्मत खर्चहरू लगायतका विविध खर्च व्यवसायसँग सम्बन्धित खर्चहरू भएको हुँदा उक्त खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय कानून विपरीत भएको हुँदा

सो निर्णय बदर गर्नुपर्ने भनी जिकिर रहेको देखिन्छ। करदाताले उल्लिखित शीर्षक अन्तर्गत जम्मा रु.२,५५,७४,११२।३९ खर्च व्यवसायसँग सम्बन्धित भएको र सो सम्बन्धी सम्पूर्ण खर्चहरूको बिल, भरपाई, भौचर कर कार्यालय पेश भएको भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ। शुरु ठूला करदाता कार्यालयले प्रमाण नभएको खर्च लेखेको रकमलाई खर्चमा समावेश गरी खर्च कट्टी गरेकोले उक्त खर्च कट्टीलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम अमान्य गरेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ मा “कुनै व्यक्तिले कुनै आय बर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधीनमा रही कारोवारसँग सम्बन्धित देहायका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछः- (ख) सो व्यक्तिबाट भएका, र (ग) व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका खर्चहरू” भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। करदाताले आफ्नो पुनरावेदन जिकिरमा मागदावी लिएको खर्च कट्टी रकम आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम रहेको र सो सम्बन्धमा बिल तथा भौचरहरू समेत पेश भएको भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरे तापनि उक्त खर्च पुष्टि गर्ने थप प्रमाण तथा कागजात पेश गरेको मिसिलबाट देखिएन। ठूला करदाता कार्यालयबाट करदातालाई मिति २०७६।२।१७ को सूचनाद्वारा सफाईको मौका प्रदान गरेकोमा उक्त सूचनाको म्याद भित्र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८१(१)(ग) बमोजिमको कुनै प्रमाण पेश गरी खर्चलाई पुष्टी गर्न सकेको देखिँदैन। यस अवस्थामा ठूला करदाता कार्यालयबाट करदाताले उल्लिखित शीर्षकमा गरेको खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ अनुसारको वास्तविक र यथार्थ खर्च मात्र नमिल्ने हुँदा ऐ.ऐनको दफा २१(१)(च) अनुसार खर्च कट्टी दिन नमिल्ने ठहर गरेको निर्णय कानूनसम्मत नै देखिन्छ।

१३. पुनरावेदक करदाताको तेस्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, वित्तीय विवरणमा गार्डेन मर्मत खर्च नलेखेको तर करयोग्य आय कायम गर्दा खर्च कट्टी लिएको मर्मत सुधार खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय कानून विपरीत भएको हुँदा सो निर्णय बदर गर्नुपर्ने भनी जिकिर लिएको देखिन्छ। करदाताले आय विवरणमा खर्च कट्टी लिएको मर्मत खर्च रु.५,२४,०००।— खर्च कट्टी पाउनुपर्ने सम्बन्धमा कुनै जवाफ र प्रमाण भएको मिसिलबाट देखिँदैन। करदाताले उक्त खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ अनुसार नभई दफा १३ नै खर्च कट्टी दावी लिएको भनी जिकिर लिएको पाइन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३(ग) मा “कुनै व्यक्तिले कुनै आय बर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधीनमा रही कारोवारसँग सम्बन्धित व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछ” भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। करदाताले आफ्नो

पुनरावेदन जिकिरमा मागदावी लिएको खर्च कट्टी रकम आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम रहेको र सो सम्बन्धमा बिल तथा भौचरहरू समेत पेश भएको भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरेता पनि उक्त खर्च पुष्टि गर्ने थप प्रमाण तथा कागजात पेश गरेको मिसिलबाट देखिएन। यस अवस्थामा ठूला करदाता कार्यालयबाट करदाताले उल्लिखित शिर्षकमा गरेको खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ अनुसारको वास्तविक र यथार्थ खर्च मान्न नमिल्ने हुँदा ऐ.ऐनको दफा २१(१)(च) अनुसार खर्च कट्टी दिन नमिल्ने ठहर गरेको निर्णय कानूनसम्मत नै देखिन्छ।

१४. पुनरावेदक करदाताको चौथो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, आयमा समावेश गर्नुपर्ने रकमलाई आयमा समावेश गर्न छुटाएको र आय विवरणमा समेत समावेश गरेको नदेखिएकोले सो रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७(२)(क) बमोजिम मुनाफा र लाभ तर्फ समावेश गरी संशोधित कर निर्धारण गरेको कानून विपरीत भएको हुँदा सो निर्णय बदर गर्नुपर्ने भनी जिकिर लिएको देखिन्छ। करदाताले उल्लिखित शीर्षक अन्तर्गत जम्मा रु.३६१,४००।२६ रकम आय नभएको र सो सम्बन्धी सम्पूर्ण प्रमाणहरू कर कार्यालय पेश भएको भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ। शुरु ठूला करदाता कार्यालयले आयमा समावेश गर्नुपर्ने रकमलाई आयमा समावेश गरेको नदेखिएकोले सो रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७(२)(क) बमोजिम मुनाफा र लाभमा समावेश गरेको देखिन्छ। करदाताले आफ्नो पुनरावेदन जिकिरमा सो सम्बन्धमा प्रमाणहरू पेश भएको भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरे तापनि उक्त कुरा पुष्टि गर्ने आधार र कारण सहित करदाताले खण्डन गर्न सकेको पाइएन। यस अवस्थामा सुरु कर कार्यालयबाट करदाताले उल्लिखित शिर्षकको आयमा समावेश नगरेको रु.३,६१,४००।२६ रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७(२)(क) बमोजिम मुनाफा र लाभमा समावेश गरेको निर्णय कानूनसम्मत नै देखिन्छ।

१५. पुनरावेदक करदाताको पाँचौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले कर्मचारी तलब भत्ता शिर्षकमा देखाइएको कुल रकममा नियमित कर्मचारीको तलब भत्ताको अतिरिक्त Manpower Outsourcing Service अन्तर्गतको खर्च समेत समावेश भएको तर नियमित कर्मचारीको नाम नामेसि सहित पेश गरेको तलबी विवरण अनुसारको रकममा फरक परेको हुँदा उक्त फरक परेको रकमलाई खर्च कट्टी अमान्य गर्ने ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय कानून विपरीत भएको हुँदा सो निर्णय बदर गर्नुपर्ने भनी जिकिर रहेको देखिन्छ। शुरु ठूला करदाता कार्यालयले तलब भत्ता शिर्षकमा बढी खर्च दावी गरेको हुँदा सो खर्च कट्टीलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम अमान्य गरी सो खर्च कट्टी पाउनुपर्ने कुनै कारण तथा प्रमाण भए सोको जवाफ पेश गर्नु भनी मिति २०७६।२।१७ मा सूचना जारी गरेको देखिन्छ। उक्त म्याद भित्र करदाताले कुनै जवाफ वा प्रमाण पेश गरेको देखिँदैन। आयकर ऐन, २०५८ को दफा

१३ मा कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधीनमा रही कारोवारसँग सम्बन्धित देहायका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछः (क) सो आय वर्षमा भएको (ख) सो व्यक्तिबाट भएका (ग) व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। करदाताले आफ्नो पुनरावेदन जिकिरमा मागदावी लिएको खर्च कट्टी रकम आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम रहेको र सो सम्बन्धमा बिल तथा भौचरहरू समेत पेश भएको भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरे तापनि उक्त खर्च पुष्टि गर्ने थप प्रमाण तथा कागजात पेश गरेको देखिएन। यस अवस्थामा शुरु कर कार्यालयबाट करदाताले उल्लिखित शिर्षकमा गरेको खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ (ख)(ग) अनुसारको वास्तविक र यथार्थ खर्च मान्न नमिल्ने हुँदा ऐ.ऐनको दफा २१(१)(च) अनुसार खर्च कट्टी दिन नमिल्ने ठहर गरेको निर्णय कानूनसम्मत नै देखिन्छ।

१६. पुनरावेदक करदाताको छैटौँ पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले मूल्य अभिवृद्धि कर फाँटवारीमा त्रुटीबस बढी खरिद देखाए पनि लेखाङ्कन गरिएको खर्च बढी नरहेकोले सो फरक रकमलाई आयमा समावेश गर्न नमिल्ने भनी जिकिर लिएको देखिन्छ। शुरु ठूला करदाता कार्यालयले खरिद खातामा भन्दा मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणमा बढी खरिद देखाई सोही अनुसार लागत पनि दावी गरेको हुँदा सो बढी खर्चलाई अमान्य गरेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ मा कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधीनमा रही कारोवारसँग सम्बन्धित देहायका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछ (ख) सो व्यक्तिबाट भएका (ग) व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। उल्लिखित व्यवस्था बमोजिम खर्च कट्टी दावी गर्नका निम्ति ऐनले तोकेको म्यादभित्र करदाताले खर्च दावी पुष्टि गर्नका लागि आधार प्रमाण पेश गर्नुपर्ने हुन्छ। करदाताले आफ्नो जिकिरमा खर्च प्रमाणित गर्ने प्रमाण पेश गरेको भन्ने उल्लेख गरेको भएतापनि सो खर्चलाई पुष्टि गर्ने ठोस प्रमाण तथा कागजातहरू पेश भएको मिसिलबाट नदेखिएको अवस्थामा रु.३०,६६,७४३।४६ लाई खर्च कट्टी अमान्य गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश मिलेकै देखिन आयो।

१७. करदाताको अन्तिम पुनरावेदन जिकिर करयोग्य आय विवरणलाई झुट्टा वा भ्रमपूर्ण विवरण दाखिला गरेको भनी ठूला करदाता कार्यालयबाट आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) (ख) बमोजिमको शुल्क र दफा ११९क बमोजिमको शुल्क समेत गणना गर्ने गरी भएको निर्णय कानून विपरीत भएको हुँदा सो बदर गरिनुपर्दछ भन्ने रहेको देखिन्छ। करदाताले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० (क) बमोजिमको

शुल्क लगाउन मिल्दैन भन्ने पुनरावेदन जिकिर सम्बन्धमा हेर्दा, आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० मा "कुनै व्यक्तिले कुनै कुराका सम्बन्धमा झुट्टा वा भ्रमपूर्ण विवरण दिएमा वा दाखिला गर्नुपर्ने कुनै कुरा वा बस्तुको जानकारी नदिई वा सो विवरणबाट हटाई विवरणमा उल्लिखित जानकारी भ्रमपूर्ण हुन गएमा त्यस्तो व्यक्तिलाई देहाय बमोजिम शुल्क लाग्नेछ भन्ने व्यवस्था गर्दै खण्ड (क) मा जानाजानी वा लापरवाहीपूर्वक गरेको नभई भुलवस झुट्टा वा भ्रमपूर्ण हुन गएकोमा त्यसबाट घटी कर रकमको पचास प्रतिशत (ख) जानाजानी वा लापरवाही गरेको कारणले झुट्टा वा भ्रमपूर्ण हुन गएकोमा त्यसबाट हुने घटी कर रकमको एक सय प्रतिशत भन्ने व्यवस्था रहेको देखिन आउछ। करदाताले आ.व.२०७१/०७२ को आय विवरण पेश गर्दा प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप राहत कोषमा जम्मा गरेको खर्च कट्टी माग गरेको, प्रमाणबाट पुष्टि नहुने भ्रमण खर्चहरू, बैठक भत्ताहरू, कर्मचारीसँग सम्बन्धित खर्चहरू कट्टी माग गरेको, गार्डेन मर्मत सुधार खर्च, सवारी मर्मत खर्चहरू लगायतका खर्चहरू कट्टी माग गरेको, आयमा समावेश गर्नुपर्ने रकमलाई आय विवरणमा समेत समावेश नगरेको, तलब भत्ता शिर्षकमा बढी खर्च दावी गरेको, खरिद खातामा भन्दा मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणमा बढी खरिद देखाएको कार्यबाट करदाताको आय विवरण भ्रमपूर्ण हुन गएको देखियो। यस अवस्थामा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क)(ख) आकर्षित हुने अवस्था देखिएकोले मुनाफा र लाभ तर्फ समावेश हुने भनी थप गरिएको आयमा दफा १२०(ख) बमोजिम शतप्रतिशत र अन्य बाँकी कर रकममा १२०(क) बमोजिम पचास प्रतिशत शुल्क लाग्ने भनी अलग अलग गरी स्पष्ट निर्णय गरेको देखिँदा उक्त निर्णय कानून सम्मत नै देखियो। जहाँ सम्म आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११९क बमोजिम रु.५,०००।— शुल्क लगाएको त्रुटीपूर्ण भन्ने करदाताको जिकीर छ, सो सम्बन्धमा हेर्दा दफा ११९क मा यस ऐनमा अन्यथा व्यवस्था गरिएकोमा बाहेक यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको कुनै व्यवस्थाको पालना नगर्ने व्यक्तिलाई पाँच हजार रुपैयाँ देखि पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म शुल्क लाग्नेछ भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको पाइयो। करदाताले आय विवरण पेश गर्दा पेश गर्नुपर्ने सम्पूर्ण विवरणहरू पेश नगरी ऐनको दफा ९६ को परिपालना नगरेको पुष्टी भएकोले दफा ११९क बमोजिम न्यूनतम रु.५०००।— शुल्क लगाएको निर्णय न्यायोचित नै देखिन्छ।

१८. तसर्थ माथि विवेचित आधार र कारणबाट करदाता नेपाल पर्यटन बोर्ड (स्थायी लेखा नं.५०००५२५६९) को आ.व २०७१/०७२ को संशोधित कर निर्धारण गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०७६।०३।०५ मा भएको निर्णय तथा सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०३।०७ मा भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। करदाताको पुनरावेदक जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल खण्ड

१. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौलाई दिनु।
२. फैसलाको नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु।
३. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी शुरु मिसिल ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा पठाईदिनु।
४. प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

बासुदेव खनाल

(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत:-पालसाङ्ग लामा

इति सम्बत २०८० साल असार ३ गते रोज १ शुभम्-----

प्रमाणीकरण गर्ने:-

प्रमाणीकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौंको छाप